

KEMIANTEOLLISUUS RY
STANDARDISOINTIJAOSTO
TOIMINTA 2008

***STANDARDISOINTIJAOSTO – SEURANTAA JA VAIKUTTAMISTA JO
VUODESTA 1975
www.chemind.fi/standardisointi***

STANDARDISOINTIJAOSTO – SEURANTAA JA VAIKUTTAMISTA JO VUODESTA 1975

STANDARDISOINTIJAOSTO

2008

Puheenjohtaja

Lauri Honkanen, Oy AGA Ab

Varapuheenjohtaja

Laboratorion menetelmäsuunnittelija Ritva Toivola

JÄSENET

Oy AGA Ab
Borealis Polymers Oy
EURENCO Vihtavuori Oy
EVIRA
Finnish Chemicals Oy
OY FORCIT AB
Kemira Oyj REACH-Center
Kiilto Oy
Maa- ja metsätalousministeriö
Metsäteollisuus ry
Neste Oil Oyj
Nordkalk Oyj Abp
Nor-Maali Oy
Plastiroll Oy
Pyrostar Oy
Rautaruukki Oyj
ROAL Oy
Sosiaali- ja terveysministeriö
Stora Enso Oyj
Suomen Työhygienian Seura ry
Teknos Oy
Tikkurila Oy
Turvatekniikan keskus
Työterveyslaitos
Vantaco Oy
Viron Teknillinen Tarkastuslaitos
VTT Rakennus- ja yhdyskuntatekniikka
Oy Woikoski Ab
Yara Suomi Oy

STANDARDISOINTIJAOSTO – SEURANTAA JA VAIKUTTAMISTA JO VUODESTA 1975

STANDARDISOINTI KEMIANTEOLLISUUS RY:SSÄ

Standardien merkitys tunnustetaan yleisesti. Niiden avulla helpotetaan kansainvälistä kauppaa, vältetään kaupan teknisiä esteitä, säästetään luonnonvaroja, parannetaan terveyttä ja turvallisuutta, lisätään yritysten kilpailukykyä ja vaikutetaan kaiken tämän avulla standardeja noudattavien maiden bruttokansantuotteeseen. Myös lainsäädännössä, sekä Euroopassa että kansainvälisesti, käytetään kaiken aikaa enemmän apuna standardeja. Lainsäädännössä annetaan sitovia määräyksiä, joiden noudattamista valvotaan käyttäen standardeissa esitettyjä menetelmiä.

Kemianteollisuus ry:n standardisointijaosto jatkoi vuonna 2008 aktiivista toimintaansa. Jaoston toimialalla valmistui 34 eurooppalaista ja 37 kansainvälistä standardia tai muuta julkaisua. Lisäksi julkaistiin kolmiosainen käsikirja. Jaoston jäsenet osallistuivat 11 kokoukseen ulkomailla. Suomessa järjestettiin yksi eurooppalainen kokous. Eurooppalaisia EN-standardeja vahvistettiin 48. Suomeksi julkaistiin 11 standardia.

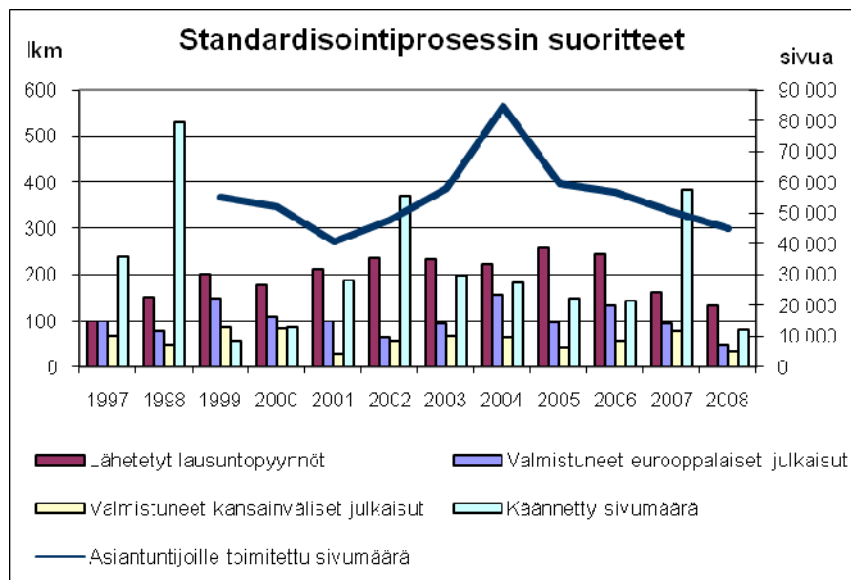
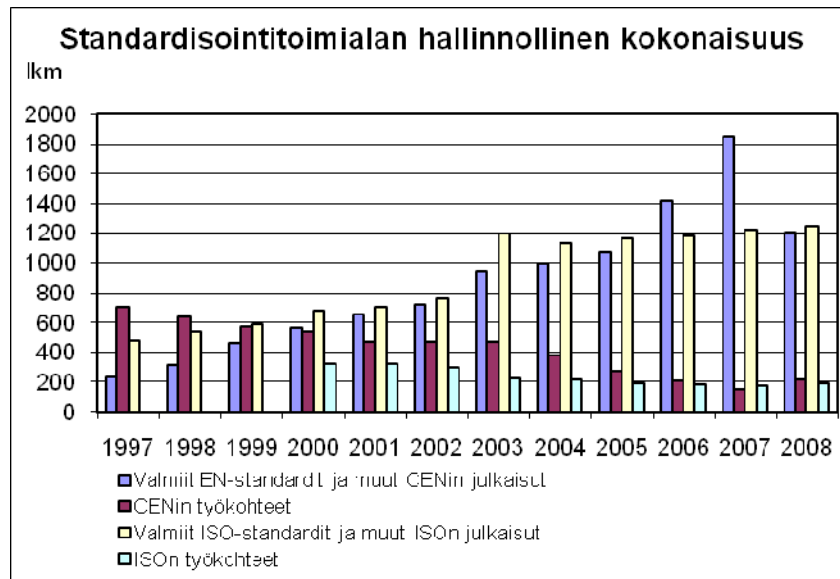
Kemianteollisuus ry hoitaa kemian alan standardisointia Suomen Standardisoimisliiton (SFS) kanssa solmimansa toimialayhteisösopimuksen mukaisesti. Standardisointitoimiala kattoi vuoden 2008 lopussa 11 eurooppalaista (CEN) ja 8 kansainvälistä (ISO) teknistä komiteaa. Kemianteollisuus ry:ssä käytännön standardisointityöstä vastaa Standardisointijaosto, jonka tehtävänä on huolehtia SFS:n ja Kemianteollisuus ry:n toimialayhteisösopimuksen mukaisesta standardisoinnista.

Standardisointijaosto toimii nykyaikaista tietotekniikka käyttäen

Paitsi globaalille taloudelle ja ympäristölle standardisointityö on tärkeää myös yksittäisille yrityksille. Kun ne ovat mukana aktiivisessa standardisointityössä, ne saavat hyvissä ajoin tietoonsa tuotteilleen tulevaisuudessa asetettavat vaatimukset. Näin ne saavat arvokasta aikaa sopeuttaa tuotteensa tulevien vaatimusten mukaisiksi. Ne voivat myös itse vaikuttaa näihin vaatimuksiin. Kun käytetään kansainvälisiä standardeja hyväksi, yritysten ei tarvitse valmistaa eri versioita tuotteista eri markkinoille. Käyttäjät voivat myös luottaa tuotteisiin ja niiden turvallisuuteen, kun ne on valmistettu standardien vaatimusten mukaisiksi ja testattu yleisesti hyväksytyjen, varmistettujen menetelmien mukaisesti. Standardisointityöhön osallistuu myös viranomaisia ja tutkimuslaitoksia. Työhön osallistuminen tarjoaa kaikille erinomaisen foorumin verkostoitumiseen.

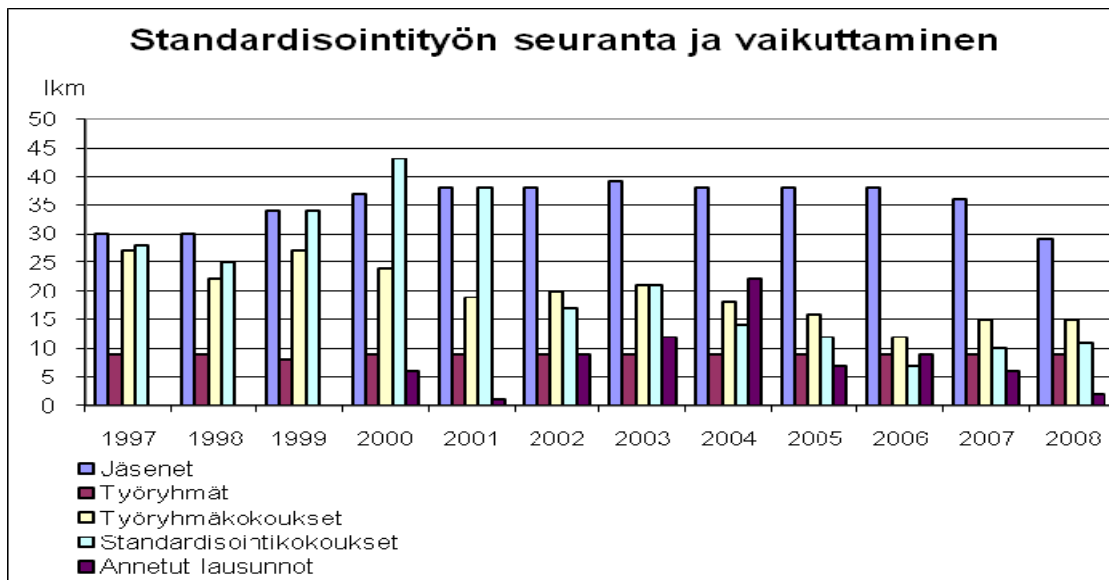
Kemianteollisuus ry:n standardisointijaosto on tehnyt työhön osallistumisen työryhmien jäsenille mahdollisimman helpoksi. Työvälineenä käytetään Internet-pohjaista sivustoa, jonne viedään kunkin työryhmän kaikki käsiteltävät dokumentit, samoin kuin kokouskutsut esityslistoineen, pöytäkirjat liitteineen ja matkakertomukset. Työryhmien jäsenten tarvitsee vain kirjautua oman työryhmänsä sivuille. Standardisointiin osallistumien on avointa kaikille työryhmäpaikan lunastaneille.

STANDARDISOINTIJAOSTO – SEURANTAA JA VAIKUTTAMISTA JO VUODESTA 1975

Standardisointijaoston työtä koordinoi työvaliokunta, ja eri alueilla toimi vuonna 2008 kaikkiaan kahdeksan asiantuntijatyöryhmää: biohajoavuus, biotekniikka, kuljetettavat kaasusäiliöt, lannoite- ja kalkitusaineet, maali, muovit, räjähteet ja työpaikan ilma. Kaasuanalysien, kemikaalien, liimojen, pigmenttien ja pinta-aktiivisten aineiden standardisointia seurattiin työryhmien ulkopuolella. Lisäksi osallistuttiin MetSta ry:n koordinoimaan vesijärjestelmien standardisointityöhön.

STANDARDISOINTIJAOSTO – SEURANTAA JA VAIKUTTAMISTA JO VUODESTA 1975

Standardisointijaosto laatii käännöksiä suomen kielelle tärkeimmistä toimialan standardeista. Lisäksi tarvittaessa laaditaan erityisesti turvallisuutta edistäviä kansallisia standardeja. Standardeja markkinoidaan yhteistyössä SFS:n kanssa. Samalla pyritään tekemään standardisointia ja sen merkitystä entistä paremmin tunnetuksi.

Suomen Standardisoimisliitto SFS ja sen toimialayhteisöt järjestivät 22.10.2008 kolmannen kerran Standardiforum-tapahtuman. Tilaisuus järjestettiin Finlandia-talossa, ja sen teemana oli 'Innovaatiosta standardiksi - ideasta markkinoille'. Tilaisuuteen osallistui 208 henkilöä, joista 150 oli muita kuin SFS:n ja toimialayhteisöjen henkilöstöä. Kemianteollisuus ry:llä oli tilaisuudessa oma esittelyosastonsa. Toimialayhteisöjen näyttelyosastojen lisäksi tilaisuudessa oli seminaariosuus, jossa kuultiin teemaan liittyviä alustuksia ja käytiin keskusteluita. Tilaisuus sai varsin myönteisen palautteen osallistujilta. Standardisointijaosto osallistui kiinteästi tapahtuman suunnitteluun ja järjestämiseen.

STANDARDISOINTIJAOSTO – SEURANTAA JA VAIKUTTAMISTA JO VUODESTA 1975

TYÖVALIOKUNTA 2008

Puheenjohtaja

Insinööri Lauri Honkanen, Oy AGA Ab

Varapuheenjohtaja

Laboratorion menetelmäsuunnittelija Ritva Toivola, Tikkurila Oy

Jäsenet

Riskienhallintapäällikkö Jukka Kaikkonen, OY FORCIT AB

Erikoistutkija Paula Ylinen, Yara Suomi Oy

Sihteeri

Standardisointi- ja hallintajärjestelmäpäällikkö Sami Nikander, Kemiateollisuus ry, 31.5.2008
saakka

Asiamies Tuula Rantalaiho, Kemiateollisuus ry, 1.6.2008 alkaen

Työvaliokunta on standardisointijaoston valmisteleva ja toimeenpaneva elin. Työvaliokunnan tehtäviin kuuluu standardisointiprosessin hallinnointi, kuten mm. toimialayhteisöavustusten jakaminen asiantuntijatyöryhmien kesken ja jaoston kokouksissa käsiteltävien asioiden valmistelu. Työvaliokunta kokoontui vuoden 2008 aikana kaksi kertaa.

Työvaliokunnan vastuulla on lisäksi seurata sellaisten Kemiateollisuus ry:n standardisointitoimialaan kuuluvien alueiden standardisointia, jotka eivät kuulu työryhmien toimialueisiin. Tällaisia alueita ovat kaasuanalyysien (ISO/TC 158), kemikaalien (ISO/TC 47), pigmenttien (CEN/TC 298) ja pinta-aktiivisten aineiden (CEN/TC 276, ISO/TC 91) standardisointi.

BIOHAJOAVUUSTYÖRYHMÄ 2008

Puheenjohtaja

Jäsenet

Tutkija Mervi Niininen, Stora Enso Oyj

Kaupallinen johtaja Timo Forss, Plastiroll Oy

Sihteeri

Standardisointi- ja hallintajärjestelmäpäällikkö Sami Nikander, Kemiateollisuus ry, 31.5.2008
saakka

Asiamies Tuula Rantalaiho, 1.6.2008 alkaen

Muovien biohajoavuuden standardisointia seuraava työryhmä on Standardisointijaoston uusin asiantuntijatyöryhmä. Se aloitti toimintansa syksyllä 2000. Työryhmä seuraa ja osallistuu eurooppalaisen CEN/TC 249/WG 9 "Characterization of degradability" ja kansainvälisen ISO/TC 61/SC 5/WG 22:n "Biodegradability" toimintaan.

Aihealueen standardisointityöllä on merkitystä niin teollisuudelle kuin pakkauslainsäädännöllekin, vaikka virallista linkitystä tähän ei toistaiseksi olekaan tehty. Lisäksi aihealue on kiinteästi sidoksissa myös CEN:n pakkausstandardisointiin. Suomen tavoitteena on varmistaa, että laadittavat standardit ovat valmistuessaan käyttökelpoisia ja ottavat riittävästi

STANDARDISOINTIJAOSTO – SEURANTAA JA VAIKUTTAMISTA JO VUODESTA 1975

huomioon eri materiaaleihin liittyvät näkökohdat sekä estää päällekkäisen standardisointityön tekeminen jo tehdyn työn kanssa.

Työryhmän työ on keskittynyt kartoittamaan aihealueella jo tehtyä työtä sekä seuraamaan niin eurooppalaiseen kuin kansainvälistäkin standardisointityötä. Työryhmällä ei ollut tarvetta kokoontua vuoden 2008 aikana, vaan työ hoidettiin www-palvelun välityksellä. Työryhmän toimialaan liittyviä kansainvälisiä biohajoavuuden standardeja oli vuoden 2008 loppuun mennessä valmistunut 11 kappaletta. Vastaavasti ISO-standardien kanssa yhdenmukaisia eurooppalaisia standardeja on valmiina 9 kappaletta.

BIOTEKNIKKATYÖRYHMÄ 2008

Puheenjohtaja

Tekninen johtaja Mikko Halsas, ROAL Oy

Jäsen

Pääsihteeri Irma Salovuori, Sosiaali- ja terveysministeriö, Geenitekniikan lautakunta

Sihteeri

Standardisointi- ja hallintajärjestelmäpäällikkö, Sami Nikander, Kemianteollisuus ry, 31.5.2008 saakka

Asiamies Tuula Rantalaiho, Kemianteollisuus ry, 1.6.2008 alkaen

Biotekniikan standardisointi on ollut osa Kemianteollisuus ry:n standardisointitoimialaa maaliskuusta 1998. Työryhmä seuraa ja osallistuu CEN/TC 233 "Biotechnology" toimintaan.

Toimialueen standardisointikohteet liittyvät bioteknisiin prosesseihin ja tuotantoon, mikrobien käsittelyn turvallisuuteen sekä laboratoriodien tutkimusmenetelmiin. Aihealueen standardisointitoiminta on kokonaisuudessaan mandatoitua, mikä lisää tehtävän työn tärkeyttä. Työkohteilla on merkitystä sekä teollisuudelle että biotekniikan lainsäädännölle.

Teknisen komitean työ on murrosvaiheessa. Monet komitean valmistelemista standardeista ovat tulossa tai jo tulleet ensimmäisen viisivuotissyklin päähän, jolloin tutkitaan niiden revisiointitarvetta. Biotekniikan kehitysvauhti on nopea, joten on odotettavissa, että jossain vaiheessa revisiointityöhön ryhdytään. Mahdollisia uusia aihealueita ovat esimerkiksi riskinarviointiin ja jäljitettävyyteen liittyvien standardien laadinta. Työryhmällä ei ollut tarvetta kokoontua vuoden 2008 kuluessa, vaan työ hoidettiin www-palvelun välityksellä. Biotekniikkaan liittyviä eurooppalaisia standardeja oli valmiina vuoden 2008 loppuun mennessä yhteensä 50 kpl.

KULJETETTAVAT KAASUSÄILIÖT –TYÖRYHMÄ 2008

Puheenjohtaja

Insinööri Lauri Honkanen, Oy AGA Ab

Jäsenet

Ylitarkastaja Miina Grönlund, Turvatekniikan keskus
Tekninen johtaja Kalevi Korjala, Oy Woikoski Ab
Pekka Vaahtera, Oy AGA Ab

STANDARDISOINTIJAOSTO – SEURANTAA JA VAIKUTTAMISTA JO VUODESTA 1975

Sihteeri

Standardisointi- ja hallintajärjestelmäpäällikkö, Sami Nikander, Kemianteollisuus ry, 31.5.2008 saakka

Asiamies Tuula Rantalaiho, Kemianteollisuus ry, 1.6.2008 alkaen

Kuljetettavat kaasusäiliöt -työryhmä perustettiin Kemian Keskusliiton (nykyisin Kemianteollisuus ry) standardisointijaoston kokouksessa 9.3.1992. Työryhmän tehtäväalueeseen kuuluvat CEN/TC 23 "Transportable gas cylinders" ja ISO/TC 58 "Gas cylinders". Standardisointitoimiala sisältää teräksestä, ruostumattomasta teräksestä, alumiinista tai komposiittimateriaaleista valmistettujen kaasupullojen ja niiden varusteiden suunnitteluun, testi- ja tarkastusmenetelmiin sekä käyttöön liittyvän standardisoinnin. Toimialan ulkopuolelle on rajattu nestekaasun ja kryogeenisten kaasujen säiliöt.

Aihealueen standardisointityöllä on suuri merkitys niin teollisuudelle kuin viranomaisillekin (TUKES ja LVM). Standardit kuuluvat entistä enemmän suoraan osana kansainvälisiin vaarallisten aineiden kuljetuksiä käsitteleviin YK:n mallisopimuksiin, joiden pohjalta eurooppalainen ADR-direktiivi ja sen kautta myös kansallinen vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevä lainsäätö (VAK) valmistellaan. Tämä tekee työhön osallistumisesta erittäin tärkeää. Standardisointityössä Suomen tavoitteena on varmistaa viimeisimmän tiedon saanti sekä pohjoisten näkökohtien huomioon ottaminen ja muiden suomalaisen teollisuuden ja viranomaisten kannalta merkityksellisten näkökohtien esiintuominen.

Kansainvälisen standardisointityön painoarvon lisääntymisen vuoksi Suomi osallistuu aktiivisesti eurooppalaisen työn lisäksi myös kansainvälisen standardisointikomitean ISO/TC 58:n toimintaan. Lähes puolet työryhmän seuranta-alueen työkohteista liittyy kiinteänä osana joko YK:n sopimukseen tai niiden pohjalta laadittuun eurooppalaiseen ADR -direktiiviin. Eurooppalaiset standardit valmistellaan mandaatin pohjalta, ja ne ovat siis käytännössä osa lainsäädäntöä. Suomi on näkyvästi ollut mukana myös ISO/TC 58:n toiminnassa.

Standardisoinnin painopisteen muutos enemmän kansainväliseen suuntaan näkyy myös jo aiemmin valmistuneiden eurooppalaisten standardien uudistustyössä. Jatkossa eurooppalaisten EN-standardien ns. 5-vuotisrevisioiden yhteydessä pyritään saamaan aikaiseksi kansainvälisiin standardeihin pohjautuvia EN-ISO-standardeja.

Suomalaisen teollisuuden osallistuminen standardisointityöhön on ollut aktiivista, ja Suomen näkemykset ovat hyvin esillä standardeissa. Yhteistyö viranomaisten kanssa on ollut avointa ja hyvin hedelmällistä.

Työryhmä kokoontui vuoden 2008 aikana neljä kertaa. Eurooppalaisia kaasupullostandardeja tai muita teknisiä julkaisuja oli vuoden 2007 loppuun mennessä valmistunut yhteensä 92 kpl. Kansainvälisiä kaasupullostandardeja tai muita teknisiä julkaisuja on valmiina 83 kpl. Työryhmän toimialueen eurooppalaisista suomeksi käännettyistä standardeista oli vuoden 2008 lopussa voimassa kahdeksan.

LANNOITE- JA KALKITUSAINETYÖRYHMÄ 2008

Puheenjohtaja

Erikoistutkija Paula Ylinen, Yara Suomi Oy

Jäsenet

Laboratoriopäällikkö Jyrki Linke, Nordkalk Oyj Abp
Ylitarkastaja Tarja Kousa, Kasvintuotannon tarkastuskeskus
Development Engineer Sanna Nikola Rautaruukki Oyj
Ylitarkastaja Pirjo Salminen, Maa- ja metsätalousministeriö

Sihteeri

Standardisointi- ja hallintajärjestelmäpäällikkö Sami Nikander, Kemianteollisuus ry, 31.5.2008
saakka

Asiamies Tuula Rantalaiho, Kemianteollisuus ry, 1.6.2008 alkaen

Lannoitteiden standardisointityöryhmä perustettiin 2.2.1978. Työskentelyssä on ollut mukana alusta lähtien lannoitevalvonnasta vastaavan viranomaisen (silloisen Valtion maatalouskemian laitoksen) edustaja ja Kemiran edustaja, joka vaihtui Yara Suomi Oy:n edustajaksi entisen Kemira GrowHow Oyj:n siirryttyä kansainvälisen Yara-konsernin omistukseen. Kalkki- ja kuonateollisuuden edustajat tulivat mukaan työryhmän toimintaan 1993. Vuonna 1994 työryhmän nimeen lisättiin sana 'kalkitusaine'.

Lannoite- ja kalkitusainetyöryhmä seuraa lannoite- ja kalkitusalan eurooppalaista ja kansainvälistä standardisointia. Sen toimialaan kuuluvat CEN/TC 260 "Fertilizers and liming materials" ja ISO/TC 134 "Fertilizers and soil conditioners". Toimiala sisältää lannoitteisiin- ja kalkitusaineisiin liittyvien merkintöjen, testimenetelmien (fysikaaliset ja kemialliset) ja turvallisuuden harmonisointiin liittyvän standardisoinnin. ISO/TC 134 piti vuonna 2008 kokouksen 18 vuoden tauon jälkeen.

Aihealueen standardisointityöllä on suuri merkitys suomalaiselle lannoite- ja kalkitusaineteollisuudelle ja niiden kilpailukyvyille, samoin niitä valvoville viranomaisille. Lisäksi standardisointityö on voimakkaasti sidoksissa aihealueen lainsäädäntöön. Tavoitteena on varmistaa, että valmisteltavista testimenetelmistä tulee Suomen kannalta hyväksyttäviä.

Työskentelyn pääpaino on eurooppalaisessa standardisoinnissa. Työryhmä on määrittänyt tavoitteekseen ja tärkeimmäksi tehtäväkseen oman alansa standardisointityön seuraamisen ja siihen vaikuttamisen aktiivisen osallistumisen kautta. Tavoitteiden saavuttamisessa on hyvin tärkeää teollisuuden ja viranomaisten toimiva yhteistyö. Tämä on sujunut työryhmässä hyvin. . Aktiivisen osallistumisen myötä on saatu vietyä läpi monia Suomen kannalta tärkeitä näkökohtia. Lannoitteiden standardisointi on jatkossakin tarpeellista. Käytössä olevia analyysimenetelmiä tulee yhtenäistää, voimassa olevia virallisia (vanhentuneita) menetelmiä tulee uudistaa ja direktiiveihin lisättävillä uusilla lannoitteilla tulisi olla standardisoidut analysointimenetelmät.

Työryhmä kokoontui vuoden 2008 aikana kaksi kertaa. Eurooppalaisia lannoite- ja kalkitusainestandardeja oli valmiina vuoden 2008 loppuun mennessä yhteensä 66 kpl. Kansainvälisiä lannoite- ja kalkitusainestandardeja oli valmiina vuoden 2008 loppuun mennessä yhteensä 30 kpl. Suomeksi on julkaistu kuusi standardia. Julkaistujen käännösten joukossa on mm. lannoitteiden ja kalkitusaineiden terminologiaa käsittelevä standardi.

MAALITYÖRYHMÄ 2008

Puheenjohtaja

Laboratorion menetelmäsuunnittelija Ritva Toivola, Tikkurila Oy

Jäsenet

Osastopäällikkö Jarmo Lahti, Teknos Oy

EHSQ-manager Auli Talonen, Akzo Nobel Coatings Oy

Juhani Korajoki, Nor-Maali Oy

Standardisointipäällikkö Jarmo Leskelä, Metsäteollisuus ry

Tutkija Saila Jämsä, VTT Rakennus- ja yhdyskuntatekniikka

Sihteeri

Standardisointi- ja hallintajärjestelmäpäällikkö, Sami Nikander, Kemianteollisuus ry, 31.5.2008 saakka

Asiamies Tuula Rantalaiho, Kemianteollisuus ry, 1.6.2008 alkaen

Maalien standardisointityöryhmä perustettiin 1960-luvun lopulla. Tällöin standardisointi tapahtui Prosessiteollisuuden standardisointikeskuksessa. Työryhmän tehtäviin kuului ISO:ssa valmistettujen maalien testausstandardien kääntäminen suomeksi. Kemian Keskusliitto teki vuonna 1975 toimialayhteisösopimuksen SFS:n kanssa, ja tällöin maalityöryhmän toiminta siirtyi Kemian Keskusliittoon. Väriteollisuusyhdistys hoiti maalityöryhmän toimintaa vuosina 1988 - 1995. Vuoden 1995 lopussa työryhmän sihteeristö ja samalla päävastuu toiminnasta siirtyi VTT Rakennustekniikalle.

Maalityöryhmä huolehtii siitä, että ne standardit, joita sekä maalivalmistajat että maalien käyttäjät tarvitsevat työssään, käännetään suomeksi.

Käännöstyön lisäksi työryhmä osallistuu aktiivisesti CEN/TC 139:n ja ISO/TC 35:n toimintaan. Toimiala käsittää maalien, lakkojen ja näihin liittyvien aineiden testimenetelmien, vaatimusten ja terminologian kehittämisen. Yksi esimerkki kotimaassa tehtävästä yhteistyöstä on maalaamotilojen räjähdysvaarallisuutta (ATEX) käsittelevän SFS 3358:n uusimistyö. Maalityöryhmä oli koonnut ad hoc-ryhmän, jossa edustettuina ovat standardin soveltamisen kannalta olennaiset tahot. Työryhmän sai työnsä valmiiksi kevään 2008 kuluessa, ja uusittu standardi SFS 3358 vahvistettiin toukokuussa 2008. Standardi tarjoaa sen käyttäjille paketin, joka sisältää kattavasti tietoa ja ohjeistusta räjähdysvaaran huomioon ottamiseen maalaamoissa.

Vuonna 2008 julkaistiin kolmiosainen käsikirja 'Metallien korroosionestomaalaus'

Työryhmä kokoontui vuoden 2008 aikana neljä kertaa. Eurooppalaisia maalistandardeja oli valmistunut vuoden 2008 loppuun mennessä 236 kpl. Kansainvälisiä maalistandardeja työryhmän toimialalla oli valmiina 310 kpl. Suomeksi alan standardeja oli vuoden 2008 loppuun mennessä käännetty 51. Työryhmän tekemällä standardien käännöstyöllä on suuri merkitys maaleja valmistavalle ja käyttävälle teollisuudelle sekä muille maaleja käyttäville tahoille. Standardeja käytetään mm. maalaus sopimusten pohjadokumentteina, ja tällöin on tärkeää, että väärinymmärryksiä ei pääse tapahtumaan.

.

MUOVITYÖRYHMÄ 2008

Puheenjohtaja

Laboratoriopäällikkö Jyrki Salminen, Borealis Polymers Oy

Sihteeri

Standardisointi- ja hallintajärjestelmäpäällikkö, Sami Nikander, Kemianteollisuus ry, 31.5.2008 saakka

Asiamies Tuula Rantalaiho, Kemianteollisuus ry, 1.6.2008 alkaen

Muovityöryhmä perustettiin Kemian Keskusliiton (nykyinen Kemianteollisuus ry) standardisointijaoston perustamisen yhteydessä vuonna 1975. Työryhmän toimialaan kuuluvat CEN/TC 249 "Plastics" ja vastaava ISO:n tekninen komitea ISO/TC 61 "Plastics". Muovityöryhmän toimialan standardit liittyvät muovien nimikkeistöön, spesifikaatioihin ja testimenetelmiin.

Suomen tavoitteena on varmistaa viimeisimmän standardisointitiedon saatavuus suomalaiselle muoviraaka-aineteollisuudelle sekä vaikuttaa siihen, että valmisteltavat standardit ovat Suomen kannalta hyväksyttäviä.

Aluksi standardisointityö tehtiin ISO/TC 61:ssä, mutta kansainvälisten standardien lisäksi valmistettiin omia kansallisia standardeja. CENin toiminnan alettua päätettiin panostaa eurooppalaiseen ja kansainväliseen standardisointiin, ja kansallisten standardien valmistamisesta luovuttiin. Nykyisin muovialan standardit valmistuvat ISON ja CENin yhteistyönä. Uuden työkohteen määrittelyssä päätetään, johtaako työtä ISO vai CEN. Jotta päällekkäiseltä työltä vältytään, on CENissä päätetty vahvistaa ISOssa valmistetut muovien testausstandardit EN-standardeiksi. Vuoden 2008 lopussa kansainvälisiä standardeja oli valmiina 609 kpl, ja eurooppalaisia muovistandardeja oli vahvistettu 421 kpl. Eurooppalaisista standardeista suurin osa on valmisteltu ISO-standardien pohjalta. Eurooppalaisia standardeja oli julkaistu suomeksi 24 kappaletta.

ISOssa valmistetut muovien koestuksessa käytettävät perusstandardit on uudistettu 1990-luvulla. Uudistus lähti liikkeelle eurooppalaisten raaka-ainevalmistajien ja tutkimuslaitosten halusta yhdenmukaistaa muovinimikkeistön ja teknisten ominaisuuksien (mm. lujuus, jäykkyys, iskulujuus) standardit. Päämääränä oli, että eri muovit voitaisiin tietolähteistä riippumatta asettaa järjestykseen tiettyjen perusominaisuuksien suhteen ja samalla luopua eri maiden kansallisista standardeista. Muovityöryhmä on viime aikoina osallistunut menetelmien kehitystyöhön mm. ottamalla osaa ISO/TC 61:n WG:iden työhön sekä Round Robin-vertailumittauksiin.

Uusien standardien laadintatyön lisäksi työryhmä valmistelee käännöksiä tärkeimmistä aihealueen standardeista.

Työryhmän puheenjohtaja ja sihteeri pitivät yhden epävirallisen tilannekartoituspalaverin vuonna 2008, mutta muodollisille kokouksille ei katsottu olevan tarvetta, vaan standardisoinnin seuranta hoidettiin www-palvelun avulla.

RÄJÄHDETYÖRYHMÄ 2008

Puheenjohtaja

Riskienhallintapäällikkö Jukka Kaikkonen, OY FORCIT AB

Jäsenet

Toimitusjohtaja Jori Lahtonen, Pyrostar Oy

Turvallisuusinsinööri Mikko Ojala, Turvatekniikan keskus

Filosofian maisteri Rolf Strandberg, OY FORCIT AB

Tuotekehityspäällikkö Mikko Vuoristo, EURENCO Vihtavuori Oy

Teollisuusyksikön johtaja Egon Hirvesoo, Viron Teknillinen Tarkastuslaitos

Sihteeri

Standardisointi- ja hallintajärjestelmäpäällikkö, Sami Nikander, Kemianteollisuus ry, 31.5.2008 saakka

Asiamies Tuula Rantalaiho, Kemianteollisuus ry, 1.6.2008 alkaen

Räjähdytöryhmä seuraa eurooppalaista standardisointia. Työryhmän toimialaan kuuluvat komiteat CEN/TC 321 "Explosives for civil uses" ja CEN/TC 212 "Fireworks". Siviiliräjähdeet - komitean (CEN/TC 321) alaisuudessa standardisoidaan alan terminologiaa sekä räjähdysaineiden, tulilankojen, nallien ja ruutien turvallisuusvaatimuksia ja testimenetelmiä, kuten esim. lämmönkestävyys, hankausherkkyyys, iskuherkkyyys ja vedenkestävyys. Ilotulitteet-komitean (CEN/TC 212) työryhmissä standardisoidaan terminologiaa, luokittelua sekä erityyppisten ilotulitteiden, kuten esim. raketien ja roomalaisten kynttilöiden, spesifikaatioita ja testimenetelmiä.

Suomalaiset, kuten myös muut pohjoismaalaiset, ovat olleet alusta lähtien aktiivisesti mukana räjähdystarvikkeiden standardisointityössä. Räjähdestandardisointia tehdään uuden menettelyn direktiivin alaisena, joten työ ja Suomen näkemysten esille tuominen on tärkeää. Suomalaisen tavoitteena on testien pitäminen järkevinä, pohjoisen olosuhteet huomioonottavina ja kustannuksiltaan siedettävänä. Pohjoismaiden välillä onkin pidetty myös epävirallista yhteyttä. Vuoden 2008 lopussa eurooppalaisia räjähdstandardardeja oli voimassa 60 kpl. Lisäksi oli voimassa kolme kansallista SFS-standardia.

CEN/TC 212:n osalta standardisointityön tilanne oli lähes muuttumaton useamman vuoden. Testit olivat lähes valmiina, mutta niiden loppuun saattaminen viivästyi. Aihealueelle ei ole olemassa direktiiviä, joten varsinaista aikataulupakkoakaan ei ole. Tilanteessa kuitenkin tapahtui muutos vuoden 2000 kuluessa ja ensimmäiset standardiehdotukset tulivat lausuntokierrokselle. Vuoden 2008 loppuun mennessä oli valmiina 31 ilotulitestandardia.

Työryhmä kokoontui vuoden 2008 aikana yhden kerran.

Standardisointityön lisäksi työryhmän alaisuudessa toimineen ad hoc-työryhmän valmistelutyön tuloksena suomalainen räjähddealan ilmoitettu laitos (Notified Body) aloitti toimintansa vuoden 1999 alkupuolella KTM:n erityistuen ansiosta. Laitos toimii Puolustusvoimien Teknillisen Tutkimuslaitoksen (PVTeknTL) yhteydessä. Laitoksen tehtäväalueeseen kuuluvat ruudit, louhintaräjähdysaineet ja tulilangat. Laitos on antanut CE-merkinnän useille suomalaisille ja ulkomaisille räjähdysaineille.

Puheenjohtaja

Laboratoriopäällikkö Antti Tossavainen, Työterveyslaitos

Jäsen

Konsultti Milja Mäkinen Suomen Työhygienian Seura ry
Työhygieenikko Maija Mulari Neste Oil Oyj

Sihteeri

Standardisointi- ja hallintajärjestelmäpäällikkö Sami Nikander, Kemianteollisuus ry, 31.5.2008
saakka

Asiamies Tuula Rantalaiho, Kemianteollisuus ry, 1.6.2008 alkaen

CEN/TC 137 siirtyi Kemianteollisuus ry:n toimialaan vuonna 1993. Tätä ennen standardisointi tapahtui Työsuojeluhallituksessa.

Työpaikan ilma -työryhmä seuraa ja osallistuu CEN/TC 137 "Assessment of workplace exposure"-komitean toimintaan. Standardisointityön tavoitteena on mm. ilman epäpuhtauksien määrittämismenetelmien sekä mittausstrategian yhdenmukaistaminen. Raja-arvojen määrittäminen ei kuulu komitean toimialaan.

Suomen tavoitteena on varmistaa viimeisimmän standardisointitiedon saatavuus suomalaiselle teollisuudelle ja tutkimukselle sekä vaikuttaa siihen, että valmisteltavat standardit ovat Suomen kannalta hyväksyttäviä.

Kemikaalilainsäädännön edellyttämien riskinarviointien lisääntyessä ja menetelmien kehittyessä on tarve ihoaltistumisen arvioimiseksi lisääntynyt entisestään. Parhaillaan aktiivisia aihealueita ovat Ihoaltistumisen arvioinnin strategiaan ja mittaamisen menetelmiin sekä pölyjä koskeviin työhygieenisiin määräyksiin liittyvät työkohteet.

Työryhmä kokoontui vuonna 2008 yhden kerran. Eurooppalaisia työpaikka-altistumiseen liittyviä standardeja oli valmistunut vuoden 2008 loppuun mennessä 22 kpl. Valmistuneista standardeista työryhmä on käännettänyt suomeksi kolme kappaletta.

LIIMAT 2008

Aihealueelle ei ole perustettu varsinaista asiantuntijatyöryhmää, vaan Suomen asiantuntijana standardisointityötä seuraavat ja siihen osallistuvat Raija Polvinen Kiilto Oy:stä sekä Jarmo Leskelä Metsäteollisuus ry:stä.

CEN/TC 193:n työssä laaditaan liimojen terminologiaan, testaukseen ja käyttösovelluksiin liittyviä standardeja. Komitea oli laatinut vuoden 2008 loppuun mennessä 118 eurooppalaista standardia.

KÄÄNNÖKSET 2008

Standardisointijaoston työryhmät käännättävät jatkuvasti suomeksi standardeja, joiden kääntämisen katsotaan niiden sisällön tai laajan käyttäjäkunnan vuoksi olevan aiheellista. Vuoden 2008 rahoitusta käyttäen käännöksiä tehtiin yhteensä 10 kappaletta. ja ne käsittivät yhteensä 213 sivua. Käännöksiä myy Suomen standardisoimisliitto.

Vuoden 2008 käännökset:

ISO 11625 Kaasupullot. Turvallinen käsittely, 10 s.

SFS-EN-ISO 10350-1 Muovit. Vertailtavan yksipistetiedon hankinta ja esitys. Osa 1: Puristusmassat, 6 s.

SFS-EN ISO 6272-1 Maalit ja lakat. Nopean muodonmuutoksen (iskunkestävyyden) testit. Osa 1: 'Putoava paino'-testi, suurialainen iskupää, 4 s.

SFS-EN ISO 6272-2 Maalit ja lakat. Nopean muodonmuutoksen (iskunkestävyyden) testit. Osa 2: 'Putoava paino'-testi, pienialainen iskupää, 4 s

SFS-EN ISO 2431 Maalit ja lakat. Valumisajan määrittäminen juoksumoottoreilla, 4 s.

SFS-EN ISO 10286 Kaasupullot. Terminologia, 9 s.

SFS-EN 12613 Visuaalisilla ominaisuuksilla varustetut varoituslaitteet maanalaisia kaapeleita ja putkia varten, 16 s.

SFS-EN 14879-1 Orgaaniset pinnoiteyhdistelmät ja vuoraukset teollisuuslaitteiden ja tuotantolaitosten suojaamiseen syövyttävien väliaineiden aiheuttamalta korroosiolta. Osa 1: Terminologia, suunnittelu ja alustan esikäsittely, 36 s.

SFS-EN 14897-2 Orgaaniset pinnoiteyhdistelmät ja vuoraukset teollisuuslaitteiden ja tuotantolaitosten suojaamiseen syövyttävien väliaineiden aiheuttamalta korroosiolta. Osa 2: Metalliosien pinnoitteet, 61 s.

SFS-EN 14897-3 Orgaaniset pinnoiteyhdistelmät ja vuoraukset teollisuuslaitteiden ja tuotantolaitosten suojaamiseen syövyttävien väliaineiden aiheuttamalta korroosiolta. Osa 3: Betoniosien pinnoitteet, 67 s.

Vuonna 2008 valmistuneet suomenkielisinä SFS-EN-standardeina julkaistut standardit

SFS-EN ISO 8502-4 Teräspintojen esikäsittely ennen pinnoitusta maalilla tai vastaavilla tuotteilla. Testit pinnan puhtauden arvioimiseksi. Osa 4: Ohjeita kondensaation syntymisen todennäköisyyden arvioimiseksi ennen maalin levitystä

SFS-EN ISO 8502-5 Teräspintojen esikäsittely ennen pinnoitusta maalilla tai vastaavilla tuotteilla. Testit pinnan puhtauden arvioimiseksi. Osa 5: Kloridin määrittäminen maalausta varten esikäsitellyiltä teräspinnoilta - Ionidetektorimenetelmä

SFS-EN ISO 8502-8 Teräspintojen esikäsittely ennen pinnoitusta maalilla tai vastaavilla tuotteilla. Testit pinnan puhtauden arvioimiseksi. Osa 8: Kenttämenetelmä kosteuden määrittämiseksi refraktometrisesti

SFS-EN ISO 8502-12 Teräspintojen esikäsittely ennen pinnoitusta maalilla tai vastaavilla tuotteilla. Testi pinnan puhtauden määrittämiseksi. Osa 12: Kenttämenetelmä vesiliukoisten

rautaionien määrittämiseen titrimetrisesti

SFS-EN ISO 8502-11 Teräspintojen esikäsitely ennen pinnoitusta maalilla tai vastaavilla tuotteilla. Testit pinnan puhtauden arvioimiseksi. Osa 11: Kenttämenetelmä vesiliukoisen sulfaatin määrittämiseen sameusmittauksella

SFS-EN ISO 8502-2 Teräspintojen esikäsitely ennen pinnoitusta maalilla tai vastaavilla tuotteilla. Testit pinnan puhtauden arvioimiseksi. Osa 2: Klordin laboratoriomääritys puhdistetuilta pinnoilta

SFS-EN ISO 8502-6 Teräspintojen esikäsitely ennen pinnoitusta maalilla tai vastaavilla tuotteilla. Testit pinnan puhtauden arvioimiseksi. Osa 6: Liukoisten epäpuhtauksien uutto analysointia varten. Bresle-menetelmä

SFS-EN ISO 9227 Korroosiokokeet keinotekoisissa kaasuympäristöissä. Suolasumukokeet

SFS-EN 1482-1 Lannoitteet ja kalkitusaineet. Näytteenotto ja näytteen valmistus. Osa 1: Näytteenotto

SFS-EN 1482-2 Lannoitteet ja kalkitusaineet. Näytteenotto ja näytteen valmistus. Osa 2: Näytteen valmistus

Vuonna 2008 valmistuneet SFS- ja SFS-ISO-standardeina julkaistut standardit ja muut julkaisut

SFS 3358 Maalaus. Tilat, käyttö, huolto ja sammutuskalusto sekä ohjeita tilaluokitukseen
Painting. Facilities, operation, maintenance, fire fighting equipment and guidance on classification of hazardous areas

Vuonna 2008 julkaistut käsikirjat

SFS-KÄSIKIRJA 68-1 Metallien korroosionestomaalaus. Osa 1:
Teräsrakenteidenkorroosionesto suojamaaliyhdistelmillä ja termistandardit
Anti-corrosive painting of metals. Part 1: Corrosion protection of steel structures by protective paint systems and terminology

SFS-KÄSIKIRJA 68-2 Metallien korroosionestomaalaus. Osa 2: Kenttätestausmenetelmät I
Anti-corrosive painting of metals. Part 2: Field test methods I

SFS-KÄSIKIRJA 68-3 Metallien korroosionestomaalaus. Osa 3: Kenttätestausmenetelmät II
Anti-corrosive painting of metals. Part 3: Field test methods II

Kemianteollisuus ry:n standardisointijaoston edustajat osallistuivat kauppaja- ja teollisuusministeriön myöntämällä toimialayhteisöavustuksella vuonna 2008 yhteensä 11 eurooppalaiseen tai kansainväliseen standardisointikokoukseen.

Kokouksiin osallistuminen on tärkeää, koska niissä on todellinen mahdollisuus päästä vaikuttamaan tulevan standardin sisältöön. Vaikuttaminen standardien periaatteelliseen sisältöön ilman työryhmätyöskentelyä vasta standardiehdotusten ollessa lausuntokierroksella on myöhäistä ja monissa tapauksissa käytännössä jopa mahdotonta. Kokouksissa käytävät keskustelut ja niistä saatava taustatieto lisäävät tehtyjen päätösten ymmärtämistä. Lisäksi kokouksien aikana voidaan standardiehdotusten sisältöön tehdä suuriakin muutoksia. Myös ehdotuksista annettuja lausuntoja on syytä olla puolustamassa kokouksissa, sillä muutoin ne voidaan jättää täysin ilman huomiota.

Vuoden 2008 aikana tehtiin toimialayhteisöavustusta käyttäen seuraavat standardisointikokousmatkat.

CEN/TC 23	31.3.2008 Bryssel, Belgia
	28.11.2008 Berliini, Saksa
CEN/TC 139	11.-14.9.2008 Pariisi, Ranska
CEN/TC 212/WG 1	11.-12.9.2008 Delft, Hollanti
	13.-14.11.2008 Pariisi, Ranska
CEN/TC 212/WG 2	22.-23.5.2008 Berliini, Saksa
CEN/TC 260/WG 3	6.10.2008 Pullheim, Saksa
CEN/TC 260/WG 7	15.4.2008 Delft, Hollanti
	19.11.2008 Köln, Saksa
ISO/TC 35	27.-30.5.2008, Delft, Hollanti
ISO/TC 61	20.-26.9.2008 Orlando, Florida, Yhdysvallat

Lisäksi Suomessa järjestettiin yksi eurooppalainen kokous:

CEN/TC 260/WG 3	10.-11.3.2008 Turku
-----------------	---------------------

Kustakin kokouksesta on saatavilla julkinen matkakertomus, jonka voi tilata Suomen Standardisoiimisliitosta.

Yhteystiedot

Lisätietoja Kemianteollisuus ry:n standardisointijaoston toiminnasta antaa:

Asiamies

Tuula Rantalaiho

puhelin: (09) 1728 4331

telefaksi: (09) 630 225

sähköposti: tuula.rantalaiho@chemind.fi

Eteläranta 10, PL 4

00131 HELSINKI